

Narod bira župane...

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2007/10/15 9:04:52

U posljednjih osam godina HNS je vodio pravu malu bitku kako bi se izglasao zakon koji bi omogućio neposredan izbor načelnika, gradonačelnika i župana. Iako ni u koalicijskoj Vladi, u kojoj smo participirali, ovaj prijedlog nije naišao na potrebnu podršku. U prošetir godinu, za vrijeme ovog saziva Sabora, tražili smo, upozoravali, na mahove i dosljedivali i konačno dočekali – u petak, 5. listopada Sabor je izglasao Zakon o izboru općinskih načelnika, gradonačelnika u župana.

Osobno sam podnio 18 amandmana na taj zakon od kojih je iako 10 prihvaćeno. HDZ je, na „poticaj“ sestrijskih stranaka iz inozemstva napisao ovaj zakon dobrih namjera, ali s puno loših rješenja. Da bi se ovaj zakon mogao primjenjivati na sljedećim izborima 2009. trebalo je i dopuniti Zakon o lokalnoj i područnoj samoupravi u kojem se razrađuju odnosi predstavničkog tijela i neposredno izabranog načelnika te postupak njegove smjene. Treba napomenuti da u ovom modelu više nema poglavarstva.

Dvije najveće zamjerke ovom modelu su što nije predvidio nespojivost funkcije načelnika i gradonačelnika s funkcijom saborskog zastupnika kao što to vrijedi za župane. Jednako tako, u trećem je pitanju (nitko ne zna zbog čega?) iz zakona „ispala“ bilo kakva sankcija predstavniškom tijelu koje bez uspjeha raspiše referendum o povjerenju načelniku ili gradonačelniku. Naime, smjenu načelnika uz građane može inicirati i natpolovična većina u predstavniškom tijelu. U tom se slučaju raspisuje referendum na kojem birači odlučuju o smjeni.

A što ako birači ne prihvate prijedlog predstavničkog tijela i ne izglasaju opoziv lokalnog načelnika?

Normalna je posljedica raspuštanje predstavničkog tijela jer su odnosi očitom došli do teške kada suradnja (kohabitacija) više nije moguća. Normalna za sve osim za Sanaderovu vladu koja je u trećem pitanju ovu odredbu ispustila. Odbili su i moj amandman. Samo dan nakon toga i zastupnici HDZ-a udili su se kamo je ta odredba nestala.

Obzirom da je za donošenje ovog zakona bila potrebna natpolovična većina, logično je da se postavlja pitanje zbog čega ga je oporba podržala, usprkos svim manjkavostima.

Razlog je očit. Ovim zakonom postavljaju se novi standardi. Letvica se diže na novu visinu i nitko je više ne može vratiti. Nova Vlada i novi saziv Sabora mogu popravljati ovaj zakon, ili ga mijenjati sukladno politici kojoj volji i trenutnim prilikama u društvu, ali povratka na staro više nema. Od 2009. izravno biramo elne ljude izvršne vlasti na lokalnoj razini i to je dobro.

Ono što nije dobro su određeni hrvatski mediji i njihov način praćenja događaja i objektivnog izvještavanja. Konkretno, Jutarnji list, donosi tekst pod naslovom

„Neposredni izbori za slabe gradonačelnike“ (http://www.jutarnji.hr/dogadjaji_dana/clanak/art-2007,10,9,lokalni_izbori,93326.jl). U okviru, u kutu teksta, navedena je potpuno pogrešna informacija kako će se načelnik/gradonačelnik birati odvojeno od svojih zamjenika, pa će situacije poput gradonačelnika iz HDZ-a i zamjenika iz SDP-a postati moguće. Štoviše, novinar navodi da je „ideja predlagatelja zakona bila... da se političari na lokalnoj razini uče kohabitaciji“.

Uz memo li u obzir odredbu zakona da se načelnik, gradonačelnik i župan biraju „u paketu“ sa svojim zamjenicima, što znači da na glasačkom listiću birači glasaju jednim glasom za njih oboje jer kandidat za župana predlaže i svoga zamjenika, potpuno je nejasno kako je moguće da se dogodi jedna ovako netočna interpretacija izbornog modela.. Na žalost ovakvim pogrešnim objavama dezinformiraju se čitatelji, koje se navodi na potpuno pogrešan put. Novinar je prilikom pisanja teksta razgovarao sa trojicom zastupnika: Zvonimirom Mršićem, Krunoslavom Markovinovićem i sa mnom. Baš me zanima tko je izvor ovih „dezinformacija“... netko od nas ili ...?